

Helsinki 17.9.2003

Oikeusministeriölle**Asia: Rahoitusvakuustöryhmän mietintö**19.09.03
OK 21.11.2002
OH031:00/2002
Lewo

Oikeusministeriö on pyytänyt Suomen Yrittäjät ry:n lausuntoa otsikkoasiassa. Suomen Yrittäjät ry esittää lausuntonaan asiasta seuraavaa:

Työryhmä ehdottaa uuden lain säätämistä, jolla täytäntöönpanntaisiin rahoitusvakuusjärjestelyistä annettu direktiivi Suomessa. Yleisesti voidaan todeta, että työryhmän ehdotus on hyvin valmisteltu. Uudella lailla yhdenmukaistettaisiin vakuuksia koskevaa sääntelyä rahoitusmarkkinoilla ja täten helpotettaisiin rajat ylittävää liiketoimintaa. Direktiivin täytäntöönpanon myötä vakuuksien käyttöön liittyvä oikeudellinen epävarmuus tulee vähenemään. Ehdotus parantaa vakuusvelkojan asemaa turvatumman maksunsaannin kautta ja sen myötä yritysten luotonanto helpottuu ja halpenee.

Direktiivin implementoimiseksi laadittu kansallinen ehdotus rahoitusvakuuslaiksi lähtee siitä, että säännösten soveltamisala tulee käsittämään kaikki yritykset toimialaan ja liiketoiminnan kokoon katsomatta. Ehdotuksen mukaan lakia tullaan soveltamaan kuitenkin vain arvopapereihin, jotka ovat julkisen kaupankäynnin kohteena.

Näiden soveltamisalarajausten mukaisesti ehdotus tulisi konkreettisesti koskettamaan vain niitä pk-yrityksiä, jotka käyttävät lainan vakuutena julkisesti noteerattujen yritysten arvopapereita. Henkilöllisen soveltamisalan laajentamisella kaikkiin yrityksiin ei siten olisi käytännössä oleellista merkitystä pienille yrityksille, jotka harvemmin omistavat ja täten myös voivat tarjota rahoituksen vakuudeksi pörssinoteerattuja osakkeita. Ne pk-yritykset, joilla em. rahoitusvakuuksia on käytössään, parantaisivat mahdollisuuksia toimia kansainvälisillä pääomamarkkinoilla ja hankkia sieltä yritykselle rahoitusta.

Periaatteellisena kantana voidaan kuitenkin todeta, että henkilöllisen soveltamisalan ulottamista kaikkiin yrityksiin ei pidetä pk-yritysten näkökulmasta toivottavana. Se on omiaan aiheuttamaan pienille yrityksille enemmän taloudellisia riskejä ja epävarmuutta kuin etuja ja hyötyjä. Vaikka direktiivi sallii jäsenvaltioille poissuljenta-optioiden käytön soveltamisalan osalta, Suomi ei tätä mahdollisuutta ole käyttänyt lainkaan ehdotusta laatiessaan. Suomen Yrittäjät pitää edelleen kannatettavana vaihtoehtona pk-yritysten poissulkemista soveltamisalan piiristä.

Laajahkoa soveltamisalaa on perusteltu sillä että direktiivin yleiset tavoitteet puoltavat sitä: tavoitteena on luoda mahdollisimman yhdenmukaiset vakuuskäytännöt. Samoin ehdotusta perustellaan yritysten rahoituksen saantimahdollisuuksien parantumisella muista maista. Ehdotuksen toteuttaminen kuitenkin tarkoittaisi Suomen kansallisella tasolla sitä, että meillä tulisi yritysrahoituksessa käyttöön yksi uusi vakuusmuoto, jota siis sovellettaisiin kun vakuutena käytetään julkisesti noteerattavia osakkeita tai muita arvopapereita. Muun vakuusomaisuuden osalta käytössä olisi edelleen kansalliseen lainsäädäntöön perustuva vakuusjärjestelmä. Kansallisella tasolla vakuusjärjestelmämme siis ei yhtenäistyisi vaan monimutkaistuisi, mitä ei voi pitää hyvänä kehityksenä. Toisaalta suomalaisten yritysten mahdollisuuksien parantuminen saada rahoitusta ulkomailta ja käyttää siinä vakuutena omistamiaan noteerattuja arvopapereita riippuu kaikeksi ensisijaisesti ko. muiden valtioiden lainsäädännön kehittymisestä; antaako luotonantajatahon valtion lainsäädäntö mahdollisuuden käyttää ehdotettuja uusia vakuusmuotoja. Ehdotuksen perusteluissakin todetaan että muiden maiden valinnat eivät ole vielä tiedossa.

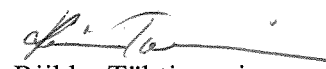
Näistä syistä Suomen Yrittäjät katsoo, että ainakin tässä vaiheessa saatettaessa direktiiviä voimaan on parempi lähteä liikkeelle suppeammalla soveltamisalalla ja jättää lain ulkopuolelle vielä pk-yritykset vakuudenantajina.

Todettakoon vielä, että ehdotuksen perustelujenkin mukaan uusi laki tulisi parantamaan erityisesti vakuudensaajan eli luotonantajan ja rahoittajan maksunsaantiasemaa sekä yleisellä tasolla että erityisesti maksukyvyttömyystilanteissa. Väistämätöntä on, että tällä tulee olemaan negatiivisia heijastusvaikutuksia sekä velallisen että tavallisen ns. vakuudettoman velkojan asemaan velallisen konkurssissa ja saneeraustilanteessa. Vakuusvelkojalle syntyy velallisen maksukyvyttömyystilanteessa oikeus pantin nopeaan realisointiin tai omaksi ottamiseen ja siitä seuraavaan kuittaukseen. Nopean realisaation varjopuolena on riski omaisuuden arvon jäämisestä selvästi alle käyvän tason. Suomen Yrittäjät katsookin, että vakuusomaisuuden myynti tulisi toteuttaa aina taloudellisesti järkevällä tavalla, sillä se heijastaa vaikutuksensa myös velallisen jäljellä olevien taloudellisten vastuiden määrään.

Suomen Yrittäjät pitää kannatettavana ehdotusta kiinteistö- ja asunto-yhtiöiden osakkeiden jättämisestä kokonaan lain soveltamisalan ulkopuolelle. Nopea vakuuksien realisointi johtaisi helposti tilanteeseen, jossa velallinen menettäisi yrityksen maksukyvyttömyystilanteessa myös oman asunnon, jonka osakkeet ovat olleet yritysluoton vakuutena.

SUOMEN YRITTÄJÄT RY

Rauno Vanhanen
johtaja

Riikka Tähtivuori
lainopillinen asiamies